

Valvira

Kokemuksia terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonnasta

Lakimies Hanna Kiiskinen, Valvira

**Sosiaalihuollon ammattihenkilölain
koulutuskierrros
8.3.2016 Helsinki**

Terveydenhuollon valvonnan tarkoitus

- Varmistaa **potilasturvallisuus** ja edistää terveydenhuoltopalvelujen **laatua**
- Selvittää ja arvioida, onko terveydenhuollon ammattihenkilö ja/tai terveydenhuollon toimintayksikkö noudattanut säännöksiä
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994, ns. ammattihenkilölaki), voimaan 1.1.1995

Valvira

Punnintaa perusoikeuksien välillä

Perustuslaki 18 §

Jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla (elinkeinovapaus).

Perustuslaki 19.3 §

Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä.

Työnantajat

- Työnantajan on ryhdyttävä viivytyksettä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jos ammattihenkilön työskentelyssä havaitaan puutteita tai epäasianmukaisuutta.
- Työnantaja voi mm. velvoittaa työntekijän osallistumaan koulutukseen, antaa ohjeita tai määräyksiä tai antaa työntekijälle huomautuksen tai varoituksen.
- Hoitoonohjaus tarvittaessa. Työntekijän työkykyä voidaan selvittää, ja tarvittaessa järjestellä hänen työtehtäviään määrittelemällä hänelle sopivat tehtävät ja rajoittamalla hänen osallistumistaan tiettyihin työtehtäviin joko määräajaksi tai toistaiseksi.
- Ääritapauksessa työntekijä voidaan irtisanoa tai purkaa työ- tai virkasuhde.

Aluehallintovirastojen ja Valviran välinen työnjako (ammattihenkilölaki 24 §)

Aluehallintovirastot ovat ensisijaisia valvoja alueellaan

Valvira käsittelee valvonta-asian erityisesti silloin kun kyseessä on:

- periaatteellisesti tärkeä tai laajakantoinen asia,
- epäily hoitovirheestä, joka on johtanut potilaan kuolemaan tai vaikeaan pysyvään vammautumiseen,
- Oikeuslääkärin tekemään kuolemansyyn selvittämiseen liittyvä asia,
- **asia, joka saattaa edellyttää turvaamis- tai kurinpito-toimenpiteitä taikka**
- asia, jota aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

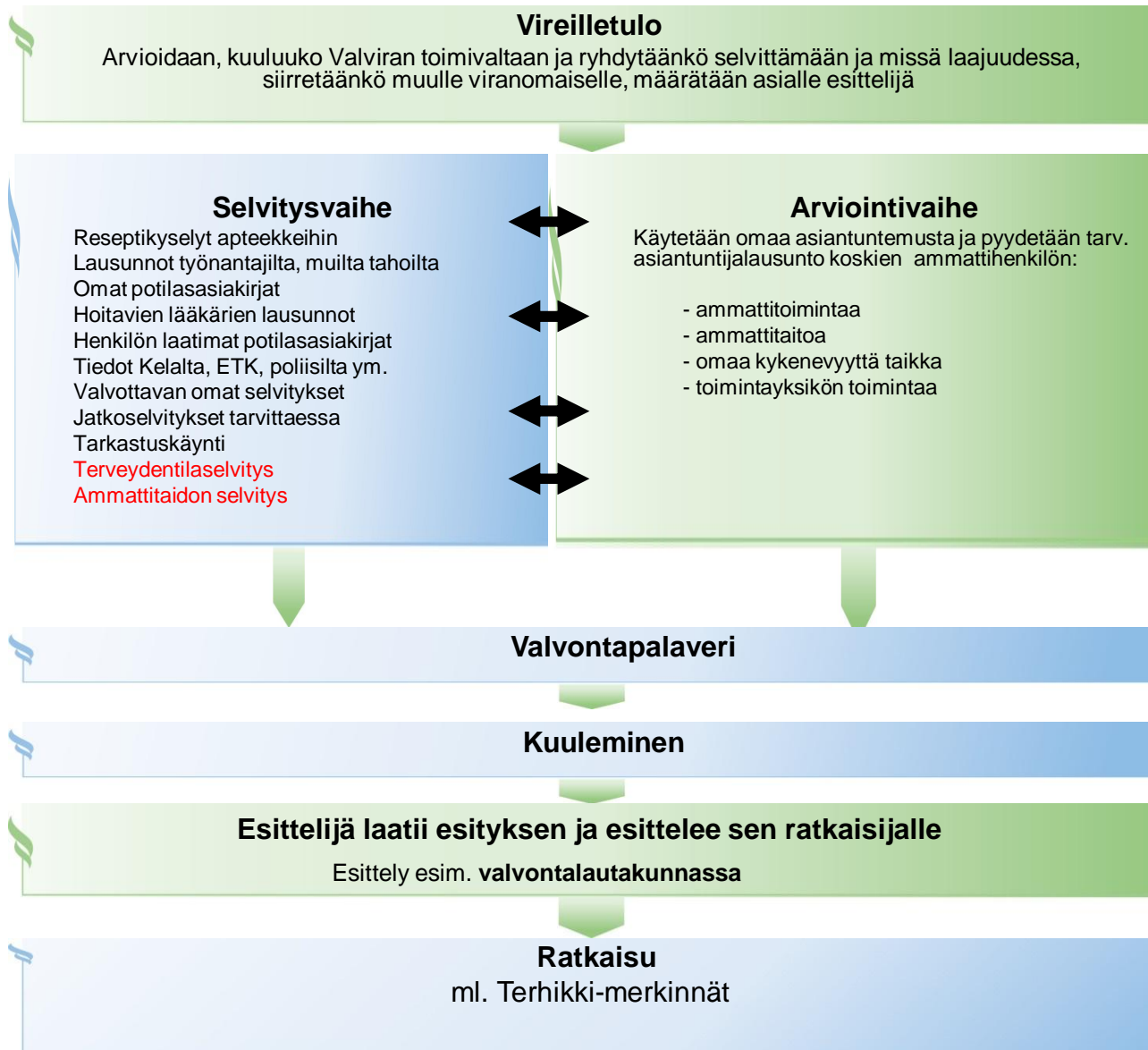
Valvonta-asioiden vireilletulosta

- Apteekkien ilmoitukset pkv-lääkkeiden (pääasiassa keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden) määräämiseen ja käyttöön liittyvistä väärinkäytöksistä
- Työnantajien ilmoitukset liittyvät mm. hoitohenkilökunnan lääkkeiden anastuksiin ja lääke-/päihderiippuvuuksiin sekä ammattitaidon ja/tai toimintakyvyn puutetta koskeviin epäilyihin
- Muilta tahoilta saadut ilmoitukset mm. poliisilta, tuomioistuimilta, Kelasta, hoitavilta lääkäreiltä, työtovereilta
- Valviran oma-aloitteisesti vireille ottamat asiat (esim. tiedotusvälineissä olevien juttujen perusteella)

ILMOITUKSELLA VIREILLE TULEVAN TERVEYDENHUOLLON AMMATTIHENKILÖÄ KOSKEVAN VALVONTA-ASIAN KÄSITTELYPROSESSI

Valvira

- Aina määräajat
- Tarv. käytetään saantitodistusta / haastemiestä

Potilasturvallisuusriskin arviointi

Valvontaseuraamukset

Hallinnollinen ohjaus (ei valitusoikeutta)

Käsityksen ilmaiseminen, huomion kiinnittäminen, huomautus

Velvoite (esim. velvollisuus ilmoittaa työpaikka)

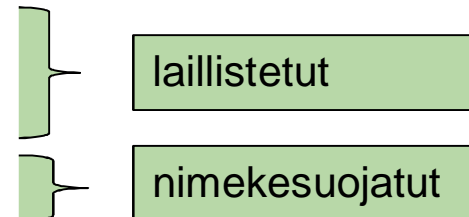
Kirjallinen varoitus (esim. päihtyneenä työskentely)

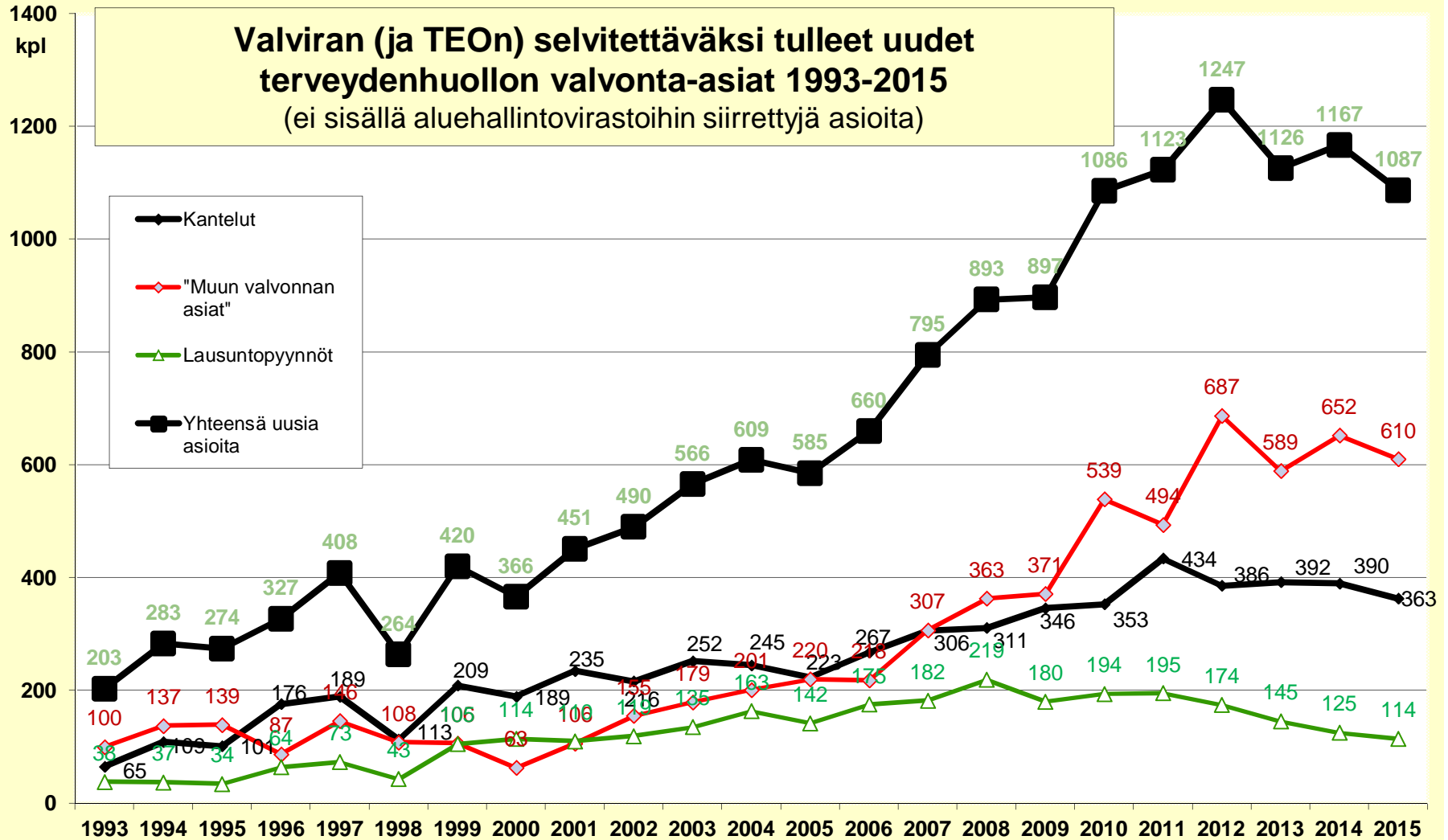
Turvaamistoimenpiteet

Ammatinharjoittamisoikeuden rajoitus

Ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen

Ammattinimikkeen käytön kieltäminen

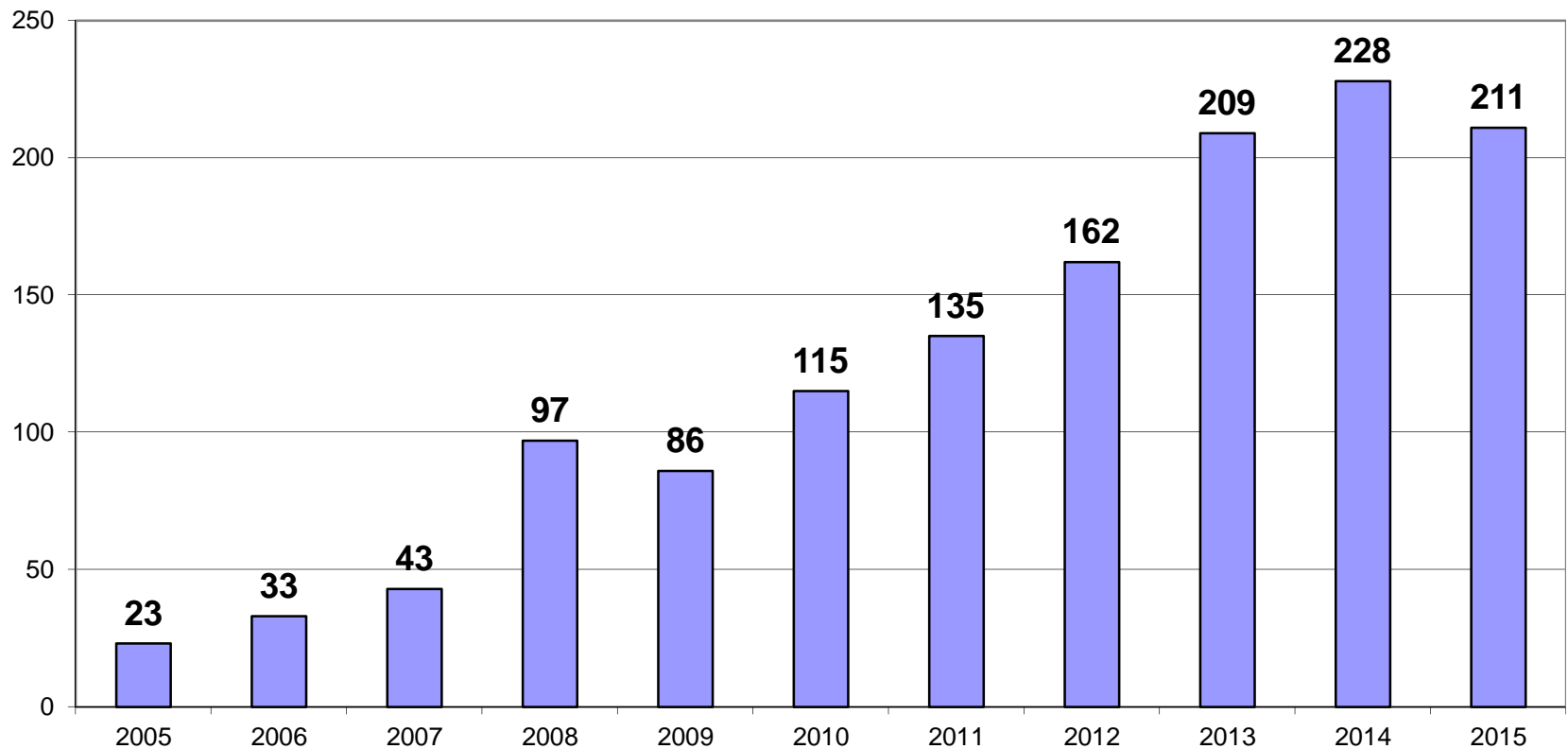

Valvira

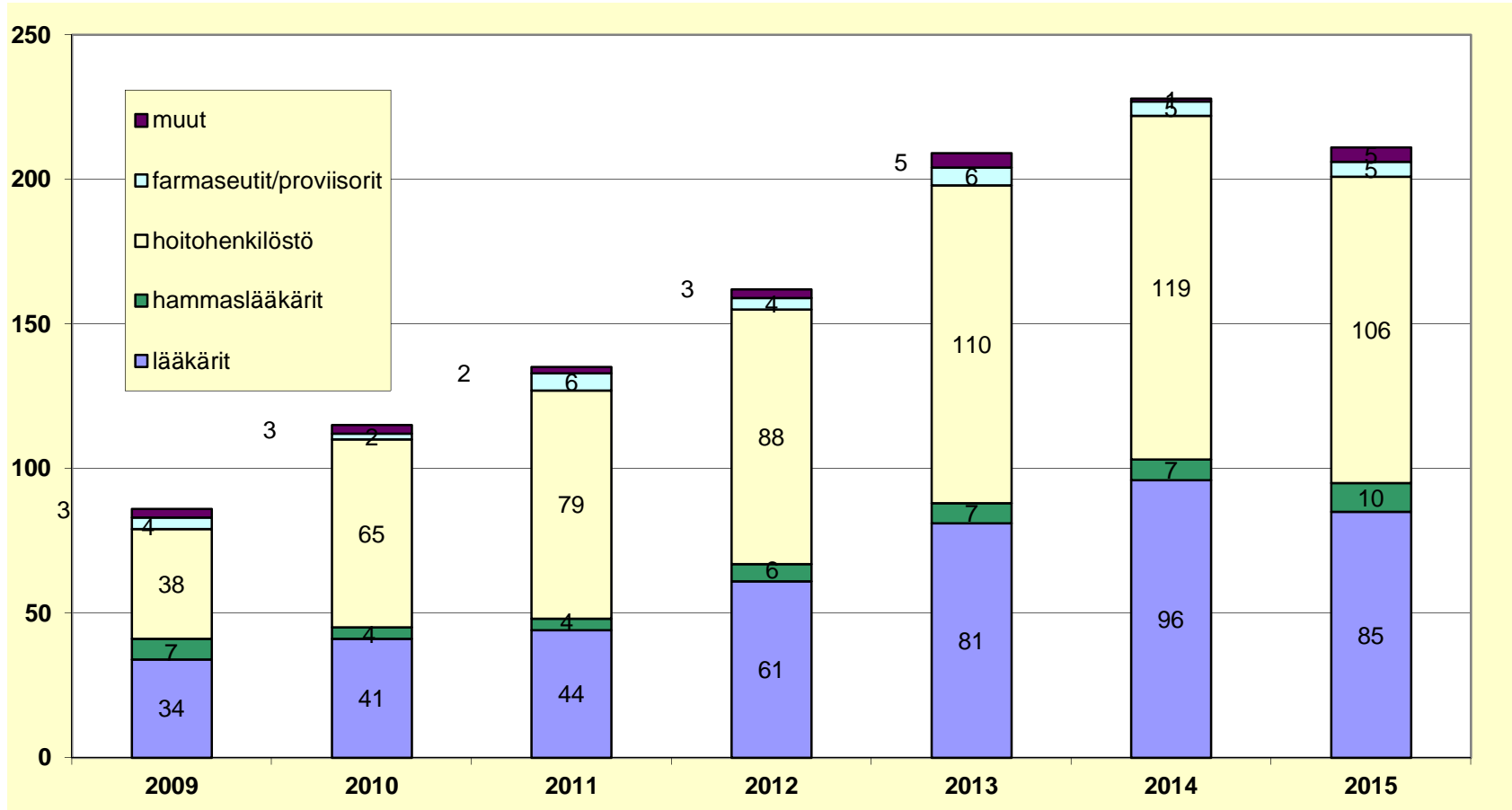
Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnassa tehtyjä päätöksiä

Valvira

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnan päätökset 2009-2015

Valvira

Hoitotoimen harjoittajia koskevasta tilastosta v. 2015

- **Hoitotoimen harjoittajat v. 2015:**
 - Sairaanhoidajat, lähihoitajat, apuhoitajat, terveydenhoitajat, kätilöt, lääkintävahtimestari-sairaankuljettajat, mielisairaanhoidajat, mielenterveyshoitajat, laboratoriohoitajat ja fysioterapeutit
- **Lähihoitajat**
 - Ammattinimikkeen käytön poistaminen / kieltäminen 32 päätöstä (\neq henkilömäärä), yhteensä hoitotoimen harjoittajia koskevia päätöksiä 58 kappaletta
 - Lisäksi rajoittamista koskevia päätöksiä 21 kappaletta laillistettuihin hoitotoimen harjoittajia koskien
 - Kirjallinen varoitus 10 (\neq henkilömäärä), yhteensä hoitotoimen harjoittajia koskevia päätöksiä 23 kappaletta

Turvaamistoimenpiteiden syyt v. 2015

Toimenpiteen syy	Kaikki	
	th-ammatti-	Lähi-
	henkilöt	hoitajat
	%	%
Päihdeongelma	50	88
Muu terveydentila	28	9
Ammattitaidon puutteet	12	0
Epäasiallinen toiminta	10	3

Päihdeongelmista

- Päihdeongelmat jatkuneet yleensä pitkään, ne ovat pahentuneet vuosien ajan ja niitä on lisääntyvästi myös nuorilla (ongelmia jo ennen opiskelua, etenkin lähihoitajilla)
- Yleensä monipäihderiippuvuus: lääkkeet, alkoholi, huumeet
- Lääke- ja omaisuusvarkauksia, etenkin hoitohenkilökunnassa
- Työnantajan toimenpiteet usein myöhään ja monesti puutteellisia, kaikkia keinoja ei käytetä

Esimerkkitapaus

- Lähihoitaja oli ottanut työpaikkansa lääkekaapista omaan käyttöönsä joitakin pkv-lääkkeitä.
- Työnantaja huomasi lääkehävikin ja ilmoitti asiasta Valviralle.
- Asiassa hankittiin selvitystä ja voitiin todeta, että lähihoitajalla oli jonkin asteista lääkkeiden haitallista käyttöä, muttei lainkaan hoitokontaktia.
- Lähihoitaja hakeutui säännölliseen hoitokontaktiin, ja hänen terveydentilansa lähti paranemaan.
- Valvira jatkoi lähihoitajan ammatinharjoittamisen valvontaa noin vuoden ajan, lopulta toimenpiteitä ei tarvittu.

Valvira

Kiitos!
